

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónap 1.—
Egyes más 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:

Főpiac, a város-
házal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos pezd
sorokint 5 krjával
számlítanak.

Királyi kéziratok.

— február 27.

A Budapesti Közlöny tegnapi rend-
kívüli kiadása a kormányváltozásra vonat-
kozó következő legfelsőbb kéziratokat
tartalmazza.

Ő esászári és apostoli királyi Fel-
sége, folyó évi február hó 26-án kelt
legfelső elhatározásával, magyar összes
ministeriumának hivatali lemondását elfo-
gadni, hü és buzgó szolgálataiért leg-
magasabb köszönetét nyilvánítani és a
következő legfelső kéziratokat, illetőleg
elhatározást méltóztatott legkegyelme-
sebben kibocsátani:

Kedves Széll! Önt magyar
miniszterelnökkommé ezennel ki-
nevezem és a miniszterium alaki-
tása iránti javaslatait elvárom.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr.
hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

B. Bánffy Dezső, s. k.

Kedves Erdély! Magyar minis-
teriumom lemondása és saját ké-
relme folytán Önt igazságügyi
magyar ministeri állásától, fárad-
hatlan buzgalommal teljesített hü
és kitünő szolgálatainak teljes
elismerése mellett, ezennel kegye-
lemben felmentem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr.
hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Kedves Perczel! Magyar mi-
nisteriumom lemondása és saját
kérelme folytán Önt belügyi ma-
gyar ministeri állásától, fáradhat-
lan buzgalommal teljesített hü és
kitünő szolgálatainak teljes elis-
merése mellett, ezennel kegyelem-
ben felmentem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr.
hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Kedves báró Dániel! Magyar
ministeriumom lemondása és saját
kérelme folytán Önt kereskede-
lemügyi magyar ministeri állásá-
tól, fáradhatlan buzgalommal tel-
jesített hü és kitünő szolgálatainak
teljes elismerése mellett, ezennel
kegyelemben felmentem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr.
hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Magyar ministerelnököm elő-
terjesztése folytán honvédelmi
ministeremmé báró Fejérváry Gé-
zát pénzügyministeremmé Lukács
Lászlót, vallás- és közoktatásügyi
ministeremmé dr. Wlassics Gyulát,
földmívelésügyi miniszteremmé:
Darányi Ignácot, horvát-szlavon-
dalmátországi tárca nélküli mi-
nisteremmé Cseh Ervint és Szemé-
lyem körüli ministeremmé gróf
Széchényi Manót ujlag kinevezem,
illetőleg ezen eddig viselt állásaik-
ban megerősítem, — továbbá igaz-

ságügyministeremmé dr. Plósz Sán-
dor államtitkárt és országgyűlési
képviselőt, végre kereskedelem-
ügyi ministeremmé Hegedüs Sándor
országgyűlési képviselőt ezennel
kinevezem és a belügyministerium
vezetésével ideiglenesen minister-
elnökömet bízom meg.

Az illetőkhöz intézett kézira-
taimat további intézkedés végett
ide zárom.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr.
hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Kedves Széll! Előterjesztésére
Önt egyszersmind a belügyminis-
terium vezetésével ideiglenesen
megbizom.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr.
hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Kedves báró Fejérváry! Ma-
gyar ministerelnököm előterjesz-
tésére Önt honvédelmi magyar
ministeremmé ezennel ujlag ki-
nevezem, illetőleg ezen eddig is
viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr.
hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

TÁRCZA

Viktor Emánuel király.

Viktor Emánuel király
Kalandozván vadászaton,
Bérezek között eltévedett:
Körötte rengeteg vadon.
Megy, megy — de egy zúgó patak
Egyszerre csak elébe áll . . .
Gondolkozott: hogy menjen át
Viktor Emánuel király.

Fát vág közel egy vén paraszt
S még vénebb nótát énekel.
Oda kiált: „Héj, öregem!”
Amaz vissza: „No hát mi kell?”
— „Nem vinnél át a patakon?”
— „Mért ne, ha a tallér kijár.”
És a paraszt nyakába ül
Viktor Emánuel király.

Vastag, kövér volt a király
S rossz trónus a czingár paraszt;
Csak fészkelődik ő felsége
S magával majd berántja azt.
Rámordul a paraszt: „No nézd,
Még belefulaszt a számár!”
— Csak nagyot nyelt e titulusra
Viktor Emánuel király.

„Könnyű neked, — szólott a parton
Királyához a vén paraszt, —
Te ur vagy, van tán házad is,
Ha te meghalsz: ki bánja azt?
De nékem és hét gyermekemnek
Minden vagyonunk egy számár . . .
— Méltányolá a bölcs parasztot
Viktor Emánuel király.

S hogy este szamarad-magával
Hazaballagott az öreg,
Örömkönnyekek között fogadta.
Az asszony, meg a hét gyerek.
Mert a félszerben ló nyerített
S volt minden, a mi csak dukál, —
Szép levelet is küldte mellé
Viktor Emánuel király.

Másnap királya trónusánál
Állt esdekelve az öreg
És vele ment élete párja,
No meg a hét pufók gyerek.
„Visszavonom Uram, a szómat:
Én magam voltam a számár,
Hogy nem birtam reád ismerni:
Viktor Emánuel király.

Benedek János.

Szatócs regény.*)

Irta: Szatmáry Zoltán,

Kedves fiam! Jól tudom, hogy
késtem egy kiesít a pénzzel, de ne vedd
rossz néven ezt a késedelmeskedést a te
öreg apádtól.

Igy is alig tudtam összezsínálni azt
a száz forintot. Mikor a postára vittem,
mintha loptam volna s valami nagy
gazemberséget követnék el, mikor neked
küldöm. Mert ha igazán vesszük az a
pézt nem az enyém, A „Klein és tár-
sánál“ holnap jár le a fizetési határidő
és nekem alig maradt néhány krajczárom.
Éz a pézt tulajdonképen a Kleinéké,
akikkel az ég a megmondhatója, hogy
igazitom el a dolgot.

Nem szemrehányásképen irom pedig
mindezeket, nem is azért, mintha sajnál-
nám téled a pénzt, én egyetlen fiam, de
hidd el nekem, nagyon nyomoruságosan
megy az üzlet, itt rothad minden a
nyakamon. Egészen hátat fordított nekem
a szerencse, mióta a Schwarz a nyakamra
költözött. Még a meglevő forint is
krajczárrá zsugorodik a kezemben s ha
ez így tart, nem marad a Vörösgolyónak
még hire sem.

* Mutatvány szerzőnek sajtó alatt levő
„Dolorosa“ cz. művéből.

Kedves *Lukács*! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt pénzügyi magyar miniszteremmé ezennel ujlag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr. hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Kedves dr. *Wlassics*! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt vallás- és közoktatásügyi magyar miniszteremmé ezennel ujlag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr. hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Kedves *Darányi*! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt földmivelésügyi magyar miniszteremmé ezennel ujlag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr. hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Kedves *Cseh*! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt horvát-szlavon-dalmátországi tárca nélküli miniszteremmé ezennel ujlag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr. hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Sok keserűségem a sikertelen küzdelmek miatt s hogy végképen el nem vesztsem a kedvemet ettől a nyomorúságos életől, azt csak a te beléd helyezett bizodalmanak köszönhetem. Mert te vagy az én reménységem, édes fiam. Ha rád gondolok megnyugoszik a lelkem, nem sajnálom én, ha rólad van szó, sem a pénzt, sem a nehéz munkát. S minden sok bajaimban az a vigasztalásom: Más-képen történhetik minden, ha te hazajössz vénségem támaszának!

Ezért nem sajnálom én a pénzt, a Kleinék utóvégre is várhatnak még pár napig, ugy sem történt még ilyen eset huszonhét év óta köztünk. Mert ennyi idő óta vagyok vevőjük. Pontos, fizetni szerető vevőjük.

Csak használd a pénzt egészséggel, meg okosan. Azután a tanuláson legyen az eszed, az legyen az imádságod. Mert bizony mondom, egyéb aligha marad én tőlem, miután a Schvarzék aligha ki nem eszik a házat a fejem felől, azt a pár hold földcskét a talpam alól. Koldussá tesznek bennünket azok a jött mentek, majd meglásd.

A tanulásodról jut eszembe, hogy a multkoriban az őszi vásárkor a patikában beszélt rólad a doktor Kummer. Azt mondta, hogy valami oltó szerért járt fenn a fővárosban s akkor találkoztatok is egymással. Hogy te nekem erről soha sem írtál?! Dicsért, hogy milyen szépen férfiasodol. Valami lapot is mutatott, amiben benne volt a neved. Egy vers is volt benne, vagy ilyesféle. Arról azt mondta,

Kedves gróf *Széchenyi*! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt Személyem körüli magyar miniszteremmé ezennel ujlag kinevezem, illetőleg ezen eddig viselt állásában megerősítem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr. hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Kedves dr. *Plósz*! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt igazságügyi miniszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr. hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Kedves *Hegedüs*! Magyar miniszterelnököm előterjesztésére Önt kereskedelemügyi magyar miniszteremmé ezennel kinevezem.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr. hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Szell Kálmán, s. k.

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán *Lukács László* pénzügyminiszteremnek, kiváló érdemei elismerésül, Lipót-rendem nagykeresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1899. évi febr. hó 26-án.

Ferencz József, s. k.

Gróf Széchenyi Manó, s. k.

A M. U. az új miniszterekről ezíkez s többek közt a következőket írja:

Ez a válság imént játszódott le előttünk és az általános megnyugvás

azt igazolja, hogy az a megoldás, a melyet Szell Kálmán választott, az adott körülmények között a legszerencsésebb. És ebben talán legkitünőbb munkarársa éppen Hegedüs Sándor volt, ki esodálatos tapintatossággal, hasznos parlamenti pályája alatt szerzett tapasztalatainak értékesítésével, főként szeretetreméltó egyéniségének latba vetésével működött közre, hogy a szabadelvűpárt felismervén a helyzetet, mindinkább Szell Kálmán módszere felé fordult és ma már általában helyesli az egész párt a megoldásnak ezt a módját. Az ilyen nagy munkához csakugyan ilyen kiváló, sokat tapasztalt és érintetlen tekintélyű parlamenti emberek közreműködése volt szükséges. Mert itt biztos, gyakorlott kezek nélkül a megoldáshoz fogni hiába való dolog lett volna. Ez a két politikus ugyanis most csak miniszternek új, de a tekintélyükkel rég domináló szerepet vittek a pártban és ennek a megszerzett tekintélynek eredménye és következménye lett ez a most kivívott politikai siker, melynek nagysága napról-napra növekedik és előreláthatólag politikai és parlamenti életünknek egy olyan nagy jelentőségű fordulópontja előtt állunk mely az 1867-iki kiegyezés és a fuzió eseményeire emlékeztet. Es talán egy ilyen nagy jelentőségű új korszak megnyitása előtt állunk mátol kezdve, mikor az új kormány kinevezése hivatalosan közzé tétetik. Ennek az új kabinetnek tulajdonképen egyetlen olyan tagja van, a kit a politikai vezérlő szerepben talán neotitának lehetne mondani. Mert Szell Kálmán után szerepre nézve Hegedüs Sándor következett, a ki mint első rangú politikai ezikkiró, több mint harminceves publiczista és pénzügyi szakember, esodálatos tevékenységével, az egész ország közzéleményére és gazdasági viszonyainak

különbén egy csunya, torzonborz szakállas zsidó ember.

De olyan büszke az istenadta. Még kivágatta az egyik ablakot s kirakatot csinált belőle.

Tükörüveges kirakatot, hallod, tükörüvegest Sárzugon! Sohasem láttam még olyan kis perzentre dolgozni. Vilmoséktól, meg Donneréktól vásárol, na tudhatod micsoda portékái lehetnek. Hogy hogy vesztegetik a holmijukat olyan koldus aron, nem tudom megérteni, ha még olyan rossz is. Én csak azt tudom, hogy ha lopnám sem adhatnám annyi pénzért. És mindent árul, azt is amiről eddig még álmodni sem mertek Sárzugon.

Nem bírom, bizony mondom, nem sokáig bírom ezt a versengést. A legjobb vevőim idehagynak, még a jegyző is, az is. Pedig téged hogy szeretett téged az az ember. A leánya mindennap eljött valamiért, ezernéért, tüért. El sem tudnám képzelni, mire neki az a temérdek tü, meg fonál. És igazán — már csak megvallom — már arra gondoltam, hogy te miattad koptatja a bolt küszöbét annyit. Már-már arról álmodtam, hogy hát ha az én leányom lesz valamikor. Nem idegenkedtem a gondolattól, de hát ha nem így történik a dolog se nagy baj. Azért a pár hold földért, amit a leány kap az apjától, igazán nem érdemes busulni.

Te csak fiam tanulj szorgalmasan, hogy ember legyen belőled, majd kiigazodunk ebből a dologból valahogy. Sárzugnak elég egy üzlet, ezt a Schwarzot majd csak megugrasztjuk valahogy. Csak

alakulására döntő befolyást gyakorolt. Ezen a téren vezető vezér volt ő folyton. Valóban kisebbitenünk kellene Hegedüst, ha azt mondanánk róla, hogy most jutott vezérszerephez. Mert ő a kereskedelemügyi miniszteri tárca elvállalásával az eddigi munkakörével és sokoldalú foglalatosságával szemben tulajdonképpen egy szűkebb tevékenységi körre szorítkozik. Bizonyára kevesebb dolga lesz, mint eddig volt, ha ugyan pihentetni tudja óriási munka erejét és munkakedvét, mely valóban mesés. Mert Hegedüs Sándor ezen 52 éves koráig annyit dolgozott, mint más tíz ember, ha száz esztendeig élne és sikereinek egyik titka, hogy ropant elfoglaltsága mellett mégis mindenre marad ideje. Senki olyan okosan nem tud élni az idővel, mint Hegedüs Sándor. Annak dacára, hogy mindenki 'pénzügyminiszternek szánta Hegedüst, mégis azt hisszük, hogy ő a kereskedelmi miniszteri tárca legméltóbb és legstilszerűbb képviselője lévén, Hegedüs Sándor az ország egyik legmunkásabb embere. Az a közönséges munkás, valamint az ipari és kereskedelmi világ a kereskedelemügyek ezen új vezetőjétől vehet példát arra és tanulhat tőle, hogy mi a becsületes munka, mert Hegedüs Sándor minden működési körében első munkás ember volt mindig. Legméltóbb és leghivatottabb vezére lesz tehát az egyéni tevékenységre utalt munkás-világnak, a kereskedőnek és iparosnak.

Épen ez a jellemzés illik rá Plósz Sándor igazságügyi miniszterre, kit a jogászvilág már régen elsőrangú tekintélyének ismert és tisztelt. Ennek a Plósz Sándornak nagy eszénél és nagy tudományánál csupán szerénysége és igénytelensége volt nagyobb. Plósz Sándor soha sem tartozott a híres emberek közé.

Mivel ő soha sem kirokatnak dolgozott Tudományának, katedrájának élt. Szaktudományában mélyedvén el, a politikai élet mozgalmaitól egészen távol állott.

Nem tartozott az ugynevezett mandátumhajhászó egyetemi tanárok közé, kiknek nem ez a tanári hivatásuk, hanem csak eszköz — „gradus ad parnasum.” Épen azért Plósz Sándor életrajza sem változatos. Sokat tanult. Külföldön is járt tudányszerzés végett. Hazajövén, jogi doktor ügyvéd lett. A jogi irodalom terén csakhamar feltűnt; tanár lett előbb Kolozsvárott, majd a budapesti egyetemen. A perrendtartás, a váltó és kereskedelmi jog képezte a szakmáját. Ebből a szakkörből számos értekezést, törvényjavaslatot dolgozott ki és néhány kézikönyvet írt, melyek mind Plósz Sándor igen mélyen járó eszéről, rendkívül széleskörű tárgy és szakismeretéről tesznek tanúságot.

Hatalmas judiciumát mi sem bizonyítja jobban, minthogy tankönyveiben és értekezéseiben kifejtett felfogását és jogi véleményét a legfőbb ítélőszék, a kuria szokta a magáévá tenni és a kuriának számos döntvénye egyenesen Plósz Sándor fejtegetéseiből van merítve. De mindeme kitűnősége dacára Plósz Sándor a mai napig ott maradt volna a katedrán, soha sem lett volna belőle miniszter, mivel politikai szereplésre épen nem vágyakozott.

Hanem Szilágyi Dezsőnek igazságügyi miniszter korában épen egy ilyen tudós jogászemberre volt szüksége, mint Plósz Sándor, ki a nagy perjogi és egyéb reformokat kidolgozza vagy abban segítkezzék. Elvitte tehát Szilágyi a budapesti egyetemnek ezt a legkiválóbb tanárát az igazságügyi miniszteriumba ügyvivő államtitkárnak. Mikor Erdély Sándor ez

ideig politikai államtitkárból igazságügyi miniszter lett, Plósz Sándor foglalta el mellette a politikai államtitkári állást és most előde példájára szintén miniszter lett. Ugyancsak 1895-ben választották meg Plósz Sándort képviselőnek. Az új miniszter jelenleg Baja város mandátumát viseli.

Azt hisszük, hogy az új kabinet tagjai közül talán egy sem hoz annyi kész munkát a miniszteri székbe, mint Plósz Sándor. Legközelebb az igazságügyi javaslatoknak egész sorozata kerül a képviselőház elé. Ezek között a közvetlenség és a szóbeliség elvén felépült egységes polgári perrendtartás és a mire oly nagy szükség van, a házassági peres eljárás tisztán Plósz munkája, ki különben már a parlamenti légkörben is egészen megszokott és elmés vitatkozásaival, független eredeti felfogásáról, erről az erőről tanuskodó, magas színvonalon álló, tartalmas beszédeivel nem egy ízben szép sikert aratott. A jogászvilág, melynek ifjabb nemzedéke Plósz iskolájából került ki, jogos várakozással néz Plósz igazságügyi minisztersége elé.

— **Államtitkár változások.** Miután Széll Kálmán megbízott a belügyi tárca ideiglenes vezetésével, a miniszterium második államtitkára, Széll Ignác, a miniszterelnök testvére megválik ez állásától és nyugdíjba lép.

Az igazságügyminiszterium eddigi második államtitkára, Vörösmarty Béla előlép politikai államtitkárrá, helyére pedig Lányi Bertalan miniszteri tanácsos fog kinevezettni második államtitkárnak.

A közel jövőben a pénzügyminiszteriumban is várható államtitkár-változás, mert Popovich Sándor, ki a kiegyezési javaslatok körül a legnagyobb munkásságot fejtette ki, valószínűleg államtitkárrá fog kinevezettni.

tanulj szorgalmasan a magad javára, az én örömmre. Ölel apád:

Kardos.

II.

Fiam! Nagyon, nagyon nehezen várom azt a napot, amikor apai keblemre ölelhetlek. Mikor is lesz az utolsó vizsgád én édes fiam? Ird meg, majd rábőjtőlök arra a napra inkább, csak hogy segedelmedre legyen az Isten.

Különböznél pedig az üzlet nagyon rosszul megy. A „Kék golyó” egyre jobban virágzik.

A napokban is egy hordó petroleumom folyt el a Schwarz meg ugyanazon napon tizenötezer forintot nyert, mintha csak a szemembe akart volna a sors kacagni. Ugyanazon napon hozta a hírt Schwarz szerencséséről az ujság, mikor én alig tudtam valamit megmenteni a petroleum kárból.

Olyan sorsjegyet nekem is kínált egy itt járt örmény. De én nem vettem, mert nem telik ilyesmire, mióta ez a Schwarz elidegenítette tőlem a vevőimet. Különböznél pedig a Kleinék is szorongattak a pénzért.

Lám a Schwarznak telik mindenre. Tizenötezer forint. Én istenem miket fog produkálni ebből a pénzből. Előre is kijelentem, hogy én ezt a versenyt ki nem nyilom. Édes fiam! meglásd azt az embert még felveti a pénz. Most is zongorát hozatott a leányának. Mert igaz is, — elfelejtettem megírni, — van egy leánya, veres, mint az apja, a ki rá rakná arra

a pisze magzatára a Dárius kincsét. A leány különben alig van otthon, egész télen fent csavargott a fővárosban a rokonainál.

Ad vocem: leány. A jegyző leánya férjhez ment, a rektor házához került.

Ha úgy gondolta az apja, hogy jobb dolga lesz a leányának a rektorinál, mintha a te feleséged lett volna, hát legyenek boldoak. Én nekem fáj egy kicsit, hogy így történt, de mint leveledből olvasom, te nem sokat törődöl vele. Jól is teszed. Csak tanulj és hagyj fel azzal a versirással. Az a gondolat engem nagyon bánt. Nam akarom én hogy költő legyen a fiam, csak azt tudja a mi tudomány egy takaros menetű üzlethez szükséges, hanem azt jobban tudja, mint tegyem azt: az öreg Schwarz.

Ölel apád;

Kardos.

III.

Kedves fiam! Bár mennyire örülök is annak, hogy minden vizsgád jól sikerült s még inkább annak, hogy a legszébb reményekkel kecsegtet a még hátralevő legutolsó is, még is csak arra kérlek ülj vonatra s jőj haza, de gyorsan. Arra az egy vizsgára, miután úgy is olyan erősen bizol magadban majd inkább visszaszaladsz egy pár napra.

A Kummer doktor ugyan itt járt nálam s igen mosolygós ábrázattal azt hazudta, hogy már a vizsgák rég meg voltak s hogy aligha el nem buktál volna te azon esufosan, de én bizom benned s nem hiszem el ezeket ennek a vén sir-

ásónak, aki még olyanokat is híresztel rólad rólad, mintha idők óta nem láttak volna téged még az iskola környékén sm.

Hanem nem hiszem én ezeket el, nem akarom elhinni pedig most, mikor ugyan csak rám jár a megpróbáltatás szekér rudja. Ez a Schwarz minden váltómat a körmei közé kaparított. Ugy látszik egy ütással akar tönkre tenni s csak az alkalmas időt várja. Kötelezvényeimet egyre-másra magához váltotta, nem tartozom én ma már senkinek sem, csak Schwarznak.

Engem ugyan nem hagy el az én istenembe vetett bizodalom, de hátha az ő istene ő segít, akkor azután vége a „Vörös golyó”-nak s ezzel együtt végem van nekem is. Ha csak valami csoda nem segít, esődöt kell mondanom. Irj rögtön, adj tanácsot, mit tegyek. Én olyan egyedül állok a világon, nincsen bizodalom senkiben, csak te benned. Ha csak lehet s a mit leveletem megkapod, rendezd ügyeidet s jőjj azonnal.

Itt meg kell jegyezni még, hogy ez a Schwarz nagyon gonosz ember lehet. Kajánul mosolyog, ha meglát, épen úgy, mintha valami nagy gazemberségen tőrné a fejét. Ugy látszik bosszantani szeretne. Közeledni is próbált már hozzám, bizonyára azért, hogy lépten-nyomon a szemembe vágassa a nyomorúságot, de én nem hajtom meg a derekam, sőt mostanában úgy intézem a dolgot, mintha nem vettem észre a köszönését sem. Azóta meg mintha még barátságosabb arcot mutatna, folyton izenget ezze

— **Képviselőválasztások.** A Széll-kabinet összes tagjai és államtitkárai új választás alá kerülnek. Az új választásokat alkalmasint márczius közepén tartják meg a Széll Kálmán szent-gothardi, a Fejérváry báró temesvári, a Lukács miniszter egri, a Wlassics miniszter csáktornyai, Darányi miniszter budai, a Hegedüs miniszter kolozsvári és a Plósz miniszter bajai, valamint az államtitkárok közül a Jakabffy bogsáni, a Grännenstein oravicai, a Gromon tovarosivai, a Zsilinszky békésesabai, a Kiss Pál zólyomi és a Schmidt besztercebányai kerületeiben. E választások közül nagy mérkőzés várható Egerben, Tovarisonán, Békés-Csabán és Csáktornyan, esetleg Baján is.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Kedden, február 28-án, („C” bérletben)
Aszalai uram, vígjáték.
 Szerdán, márczius 1-én, („A” bérletben)
A párisi rongyszédő, dráma
 Csütörtökön, márczius 2-án („B” bérletben)
A száraz kenyér, színmű.
 Pénteken, márczius 3-án, („C” bérletben)
Faust, nagy opera.
 Szombaton, márczius 4-én, („A” bérletben)
Faust, opera.
 Vasárnap, márczius 5-én, d. u. 3 órakor
Talmi hercegnő; este 7 $\frac{1}{2}$ órakor: Dr. Patajné Vida Etelke vendégszínház: *Náni*. Népszínmű 3 felvonásban. Irta Follinus A.

* **Szathmáry Árpád**, a felejthetetlen jó Szatyi bácsi a tegnap délutáni vonatral már megérkezett s pályatársai és jó barátai szokatlanul meleg fogadtatásban részesítették. Az évadban még többször le jön, jelenleg három egymásután következő estén lép föl: „*Aszalai uram leányai*ban”, a „*Párisi rongyszédőben*”, s a „*Száraz kenyérben*”. Mondanunk sem kell, hogy a közönség mily örömmel veszi ezt, s mily érdeklődéssel van már előre is, hiszen még élénk emlékezésünkben lehet, hogy a Száraz kenyér darabot, de

is azzal is hozzám s azt beszéli mindenkinek, hogy ismer téged s nagyon is jól ismer.

Nem tudom mi a célja ezzel a híreszteléssel, de tény, hogy mindenfelé ezt beszélgeti.

Nagyon tartok tőle, hogy a mint eljön az ideje rám támad a váltókkal, akkor pedig aligha marad a számunkra egyéb a koldus botnál.

Sürgösen vár apád:

Kardos.

IV.

Sürgöny

Kardos Kálmán kereskedő.

Sárszeg.

Légy nyugodt. Semmi baj, mindent gondoskodtam, mindent elintéztem.

Géza.

V.

Egy fővárosi lapból.

— **Eljegyzés.** Kardos Géza fiatal, tehetséges költőnk a mai napon jegyezte el Schwarz Dávid sárszegi nagykereskedő, tekintélyes földbirtokos szép és kedves leányát Reginát, aki méltán keltett feltűnést szépségével a mult béli saison keresztül a főváros előkelő ballain. Az eljegyzéshez stb...

kivált a Párisi rongyszédőt egyenesen a Szathmáry művészete mentette meg, sőt tette annak idején kasszadarabbá. Üdvözlét hát a látogató nagyművésznek, kinek felléptét bizonyára tett házak tapsolják meg.

Mulatságok.

Farsangi naptár.

Márczius 2. A debreczeni posta- és távirat-tisztviselői kar hangversenye a „Margit” ürdő disztermében.

Márczius 4. A kereskedő ifjak tánc-estélye az „Arany-Bika”-ban.

Márczius 16. Szállodások, vendéglősök, kávéosok ipartársulatának s a pinczéregyletnek tánc-estélye estélye a „Bika” szálloda disztermében.

Szállodások, vendéglősök, kávéosok bálja.

A debreczeni szállodások, vendéglősök, kávéosok ipartársulata a pinczéregylettel egyetemben jövő hó 16-án táncestélyt rendez, melyre a következő meghívót bocsátotta ki: A debreczeni szállodások vendéglősök, kávéosok és korezmárosok ipartársulata, valamint a debreczeni pinczéregylet által 1899. évi márczius hó 16-án, a „Bika” szálló disztermében közösen zártkörű táncestélyt rendez. A rendező bizottság nevében: Hauer Bertalan ipartársulati elnök, Kovács Dezső a vigalmi bizottság elnöke, Németh András ipartársulati alelnök, Dr. Benedek János ipartársulati jogtanácsos, Vetéssy Mihály titkár, Privitzer József pénztárnok. Erős Jakab, Rosenberg Simon ellenőrök. Személyi jegy 1 frt. — Család jegy 3 frt. — Páholj jegy 5 frt. (Páholjba menők külön személyjegyet nem kötelesek váltani.) A táncestély tiszta jövedelme részben a debreczeni Szállodások, Vendéglősök, Kávéosok és Korezmárosok Ipartársulata, részben a debreczeni Pinczéregylet Belegényező-pénztára javára fog fordíthatni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Rendező bizottsági iroda a „Páris” kávéház külső helyiségében. — Jegyek kaphatók: Hauer Bertalan, Privitzer József és Kovács Dezső uraknál, a Pinczéregylet helyiségében és az estély alkalmával a pénztárnál. Kezdeté este 9 órakor.

A kereskedő ifjak bálja. Mind szélesebb körben nyilvánul az érdeklődés a kereskedő ifjak márczius 4-iki bálja iránt. Meg is érdemli az a fényesnek ígérkező bál ezt a rendkívüli érdeklődést, mert a rendezőség olyan buzgalommal s lelkesedéssel végzi feladatát, hogy már eleve is biztosítva van a siker. Debreczen színe-java ad találkozót egymásnak ezen a bálon, mely méltó lesz azokhoz, melyet a kereskedők évekket ezelőtt rendeztek.

Legujabb.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A disszidensek belépése a szabadelvű pártba.

Budapest, február 28. (Érkezett d. u. 1 ó.) A disszidenseknek ama nyilatkozatát, mely szerint visszalépnek a szabadelvű párt kötelékébe, ma délelőtt nyújtotta át *Harkányi* báró *Podmaniczky* Frigyes bárónak a szabadelvű párt elnökének. A nyilatkozat átnyújtásával perferkt ténynyé vált a disszidenseknek a szabadelvű pártba való visszalépése. A disszidensek nem testületileg vonulnak a pártkörbe, hanem kinek, kinek egyéni elhatározására van bízva, mikor effektuálja visszalépését.

Bánffy bucsuja.

Budapest, február 28. (Érk. d. u. 1 ó. 50 p.) *Bánffy* Dezső bárótól ma délelőtt bucsuztak el a miniszterelnökség hivatalnokai, kiknek nevében *Tarkovich* államtitkár mondott bucsu beszédet. Beszédében kiemelte mily páratlan kitűnő hivatalfőnök volt *Bánffy* Dezső báró. *Bánffy* Dezső báró válaszában kijelentette, hogy a derék hivatalnoki karra, melylyel négy éven át működik példás egyetértésben, mindenkor kedves emlékekkel gondol vissza.

Bánffy báró bucsuja a szabadelvű párttól.

Budapest, február 28. (Érk. d. u. 2 ó.) A szabadelvű-párt ma délelőtt 11 órakor vett bucsut *Bánffy* Dezső báró volt miniszterelnöktől. A miniszterelnökség fogadó terme — hol a párt testületileg jelent meg — zsufolyva volt. *Bánffy* Dezső bárót belépésekor perczekig tartó éljenzéssel fogadták. *Bánffy* Dezsőt *Podmaniczky* Frigyes báró pártelnök bucsuztatta a párt nevében. Bucsú beszédében többek között a következőket mondotta:

„Az a nagy kincs, mely benned rejlik, az a te kristálytisza öntudatod. Te mindenkor szentül és hiven teljesítetted kötelességed, a párt nevében egy kérést vagyok bátor hozzád intézni: légy kegyes és leszállva a magas polezról, melyet eddig méltóan betöltöttél, foglalj ismét helyet sorainkban.”

Bánffy Dezső báró meghatottan köszönte meg a pártnak iránta tanusított jóindulatát és hozzá való ragaszkodását. Majd így végzi beszédét:

Tartsatok meg ezután is emlékezetekben, mint én mindnyájatokat. Ezuttal legyen ennyi elég, mert hiszen e pillanat nem alkalmas arra, hogy egyebet mondjak mint azt, büszke vagyok arra, hogy veletek együtt lehettem.

Bánffy báró azután egyenkint bucsuzott el a képviselőktől, kik közül számosan a miniszterelnök neijénél is tisztelegtek.

Csemegi Károly nagy beteg.

Budapest, február 28. (Érkezett délután 1 órakor.) *Csemegi* Károly val. bel. titkos tanácsos, nyugalmazott kuriai tanácselnök, az új magyar büntető törvénykönyv megalkotója nagy beteg. Állapota környezetét aggodalommal tölti el. A magyar jogi tudomány e büszkeségének súlyos betegsége iránt általános érdeklődés nyilvánul nemesak a jogász, de a politikai világban is.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor esetleg hétfőn később.
 Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Szezy-egyesület „Étkezése” a Kereak. akadémiá palotájában.

A m. kir. fővárosi jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—8 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az írtatórafeleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

— **Czimadományozás.** A király Medve Zoltán dr. volt főispáni titkárnak a miniszteri segédtitkári czimet adományozta.

— **Kinevezés.** A debreczeni kir. ítélőtábla elnöke Keresztessy Gyula nyiregyszázai lakos végzett joghallgatót joggyakornokká kinevezte.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A debreczeni ügyvédi kamara dr. Wintner Sámuel ügyvéd elhalálózása következtében az ügyvédek névjegyzékéből törölte s irodája részére gondnokul Róth Izó nyirbátori ügyvédet rendelte ki.

— **Szell Kálmán érettségi bizonyítványa.** A magyar miniszter bizonyítványát közli egy bécsi lap. Az érdekes oklevélből kiderül, hogy Szell Kálmán a diákek ama nagy és nehéz akadályversenyében épp úgy elsőnek érkezett célhoz, mint a politikában. A bizonyítvány így szól:

Szell Kálmán 18 éves, rom. kath., szül. Táplántán 1843 ban, Vas megyében, elsőrendű kitüntetéssel első eminens, erkölcsi magaviselete a szabályoknak megfelelő, figyelme feszült, szorgalma kitűnő.

Vallás: *kitűnő.*

Latin nyelv: *kitűnő.*

Magyar ny.: *kitűnő.*

Német ny.: *kitűnő.*

Történelem: *kitűnő.*

Természettudomány: *kitűnő.*

Mathezis: *kitűnő.*

Philosophia propedeutica: *kitűnő.*

Írásbeli dolgozatainak külső alakja: *tisztá.*

— **Közgyűlés.** Az „István” gőzmalom-társulat munkásai önképző és segélyező köre márczius hó 5-én azaz vasárnap d. u. 3 órákor tartja közgyűlését a kör helyiségében, melyre az értekezletet ez uton is meghívja az elnökség.

— **Eljegyzés.** Rosenthal Sándor helybeli kereskedő eljegyezte Krausz Jenny kisaszszonyt Szolnokról.

— **Az ifjuság feladatai.** Most hogy teljesen vége van a farsangi napoknak, a báltermek fényes padlóiról ismét más terénre vonul az ifjuság. A mulatságokban nem engedte elvitatni régi virtusát s éber tudatában van azon kötelességeknek is, melyeket hazafias intenciók, az alma materhez való viszonya s a helyi körülmények rá rónak. A városi közönségnek, mely mindig éber figyelemmel szokta kísérni az ifjuság mozgalmát, most sem lesz alkalma az unatkozásra. Mert az ifjuság működik már is. Márczius 5-én a Főiskolai énekkar fogja megtartani a Vecsey-Nagy József féle emlékünnepelet az énekeremben a Magyar Irodalmi Társulat közreműködésével, márczius 15-én a nagy nemzeti örömből veszi ki méltó részét az ifjuság, márczius 21-én pedig Kossuth Lajos emlékének szentel gyászünnepelet.

— **Pályanyertes debreczeni diák.** A Budapesten megjelenő *Tanulók Lapja* érdekes pályázatot hirdetett. Homeros Odysseiája 7. énekének egy igen fogós részét kellett megfejteni. Pályáztak is a diákok az ország minden részéből. A kérdést többen igazán elmésen fejtegették és nevezett lap dicsérettel említi a talpraesett dolgozatokat, a jutalomdíjat azonban Balkányi Kálmán, Balkányi Miklós dr. fia, a debreczeni ev. ref. főgimnázium VII. osztályának növendéke nyerte el, aki a fölvetett kérdést szellemesen, mellet a legalaposabban fejtette ki. Nevezett lap közli is a tanulmányt, mely ifju írója iránt, ha nem fog lankadni buzgalma, méltán jogosít a legszebb reményekre.

— **Sáfrány Lajos,** felavatott ref. lelkész, lapunk jeles tollu munkatársa, újabb kva lífikációt szerzett magának, a mennyiben a magyar nyelv és irodalomból, továbbá a görög nyelv és philológiából a középiskolai tanári vizsgát a budapesti tudomány egyetemén kitűnő sikerrel tette le.

— **A honvédség köréből.** A király a saját kérelmükre megejtett felülvizsgálat alapján Biró Kálmán ezredesnek, a „honvédségi csapatok szolgálatára nem alkalmas, helyi szolgálatra alkalmasnak” utóbbira való előjegyzés mellett, továbbá Podluzsányi Gyula szegedi 5-ik honvéd gyalogezredbeli alezredesnek és Pachner Oszkár kecskeméti 4. honvédhuszár ezredbeli őrnagynak, mint „rokkantnak” nyugállományba való helyezését elrendelte s ezen alkalomból Podluzsányi Gyula alezredesnek a czimzetes ezredesi jellegű díjmentesen adományozta, végül Lösch József 4. honvédhuszár ezredbeli alezredesnek a debreczeni 2. honvéd huszárezred parancsnokává nevezte ki.

— **Jókedv a vidéken.** A földesi olvasókör február 20-án saját könyvtára javára fényesen sikerült bált rendezett. A bevétel 59 frt 70 krból levonatván 17 frt 55 kr kiadás, maradt a jelzett célra 42 frt 15 kr. Felülfizettek: Bogdán Gábor 1 frt 90 kr, Ványi Sándor 1 frt 50 kr, Szöllőssy Imre, dr. Matolesi, Ványi Lajos, Weinberger Lipót 1—1 frt, Reisaner Nándor 80 kr, Fodor János, Bene József 60—60 kr, Karaes Imre 50 kr, Kiss Ferencz, Kállay Ignác, dr. Batáry, Bagi E., Nagy Antal, Szabó Antal, Biró István, Kiss József bíró 40—40 kr, Kállay Eeri, Karmazsin László 30—30 kr, Budaházy B. né 20 kr, Gáll János 10 kr. Összesen 14 frt. Fogadják az adakozók az elnökség hálás köszönetét.

— **A kis vándor.** Fiatal 9 éves, esinos kis leány, félve, alázatosan jelenik meg Boczkó Sámuel rendőrkapitány előtt. Értelmesen elmondja, hogy őt Henry ezirukuszigazgató, szülővárosából Aradról magával vitte, hogy lovarnóknak kiképezze. Három éve már, hogy az igazgatónál volt, de ezalatt az idő alatt folyton ütötték, verték. Nem rég annyira tönkrement Henry, hogy három lóval hagyta el Nagy-Károlyt. Őt otthagyták. A kis leány: Nagy Amália panasza ment a nagykarolyi rendőrséghez, arra kérte a kapitányságot, küldjék haza Aradra szüleikhez, hogy ne bolyongjon tovább az országban. A rendőrség a tehetetlen kis leányt meg sem hallgatta, elutasította; jósziwó emberek raktak neki össze annyi pénzt, hogy Debreczenig utazhatott. Itt már ismét megrekedt. Fázva, dideregve járkált a vasutnál, míg végre a rendőrséghez folyamodott. A mi jósziwú főkapitányunk — kinek nem ez az első hasonló cselekedete — megkönyörült a szerencsétlen kis leányon. Kényszerutlevelet állított kizsámára s pénzt is adott, hogy vegyen ennivalót az utra. A szerencsétlen kis leány halásan mondott köszönetet a nemessziwú főkapitánynak s a déli vonattal hazautazott szüleikhez.

x Egy három szögletű fekete csipke kendő és egy gyöngyházyelű fehér toll legyező elveszett a szombat esti Debreczeni vásáron, a becsületés átadó 5 frt jutalmat kap a kiadó-hivatalban.

x **Hivatali helyiségül,** esetleg ipari célokra raktárnak stb. igen alkalmas, nagy, egy emeletes ház a központban, akár egészben, akár két részre osztva, olcsó bérösszegért kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

x **Első rangu helybeli füszerkereskedésben** egy jó családból való fiu tanulóknak felvétetik. Bővebb felvilágosítást ad kiadóhivatalunk.

Az új helyzethez.

Debreczen, február 28.

Szell és vihar tisztítja a levegőt; tüzvész és árviz óvatossá teszi az embert; nagy elemi csapások, megnyitják az emberek szívét, hogy irgalom költözzék bele. Nincsen tehát oly rossz, amelynek jó oldala ne lenne.

Igy politikai helyzetünk is.

Az a szerencsétlen obstrukció, amely heteken át béklyókba verte állami gépezetünk tagjait, mint sötétfelhőkre a nap-sugár, úgy következett reá a politikai kibontakozás és megoldás.

A kormánypart, vagy jobban mondva a szabadelvűpart, amely 1868 óta, tehát 30 éven át jóban és rosszban, viszontagságos és normális viszonyok között vezették államunk hajóját, most is csak győzedelmesen került ki a hónapokon át tartott ádáz harcából.

Mert mi vagyunk oly lojálisak és elismerjük, hogy az ellenzéknek is van létjogosultsága; elismerjük, hogy az ellenzék is akarja a haza boldogulását, de az eszközökben és módokban nagyon eltér az ellenzék a szabadelvűparttól.

Mert dissztinváljuk csak kissé a helyzetet.

Akár Olaszországban, akár Angliában vagy Franciaországban váltakozhatik a politikai rendszer minden nagyobb zökkenés nélkül.

Mert ha Belgiumban pl. a reform, a haladó part helyébe a konzervatív part jut uralomra, az lehet ideig óráig kellemtelen, de az állam alapját ez sem, az sem ingatja meg.

Nálunk azonban egészen más a viszony. Nálunk két part áll egymással szemben, még pedig a közös viszony alapon állók és a közös viszonyt nem akarók partja. E két egészen ellentétes párttal szemben vagy a szem nem meleg, sem nem hideg nemzeti és a tisztán klerikális néppárti part. Ebből világosan kitűnik, hogy nálunk a pártok váltakozása a parlamentben nem azonos, nem hasonló a más parlamentekben történő pártváltásokkal.

Nálunk az osztrák-magyar, vagy magyar-osztrák viszony háromszázötven éves. És midőn Deák Ferencz, a haza bölese, új formába öntötte és tételes tételes törvényekhez kötötte Osztrák és Magyarország közt a közös viszonyokat, csak a történelmi fejlődésen és tradíción indult és követte a természetes, a régi csapást, melyen a két szomszéd államnak egymás mellett haladnia kell.

Ezen az alapon változtatni helet, de magát az alapot megváltoztatni veszélyes. A mostani kormány-part, vagy szabadelvű part helyébe tehát csak a nemzeti-part jöhetne, ámde ez sokkal kisebb, mint amaz és így csak a fuzió áll előtte. A népgárt is közös alapon áll, de a klerikális és reaktionális-part nálunk hála Istennek — legalább a népképviselőházában mindezideig még nem győzött.

A főrendiházban győzött az ellenzék a Tisza-féle fakultatív polgári házasság

törvényjavaslatával szemben, de a főrendek megrendszabályozása óta, ott sem történhetik többé amolyan meglepetés.

Mindebből kiviláglik, hogy az 1868. XII. t.-cz.-nek épségben való fentartása mellett egyedül a szabadelvű párt lehet uralmon. És hogy a jelzett kiegyezési törvény csak javára szolgál hazánknak, azt csak a vak, vagy roszakarat nem akarja látni.

Történhetek hibák és tévedések, a hogy emberi dolog a nélkül nem is lehet, de alapjában véve, a rendszer csak jónak bizonyult.

Hogy a választások tiszták és presszió nélküliek legyenek, hogy az általános erkölcsiséget fejleszthetjük, hogy kulturánk is fejleszthetjük: a mindnyájunk közös óhaja.

Hogy adóalapunk helyes kulcs szerint legyen megállapítva, hogy bíráink függetlensége megóvassék, hogy tisztviselőink pontosak és lelkiismeretesek legyenek mindenkori, hogy pénzügyünk anyagi és szellemi fejlődésünk lendületet nyerjen: vajjon melyik nem akarja azt.

A volt kormány is, az új kormány is a haza általános boldogságát akarja és óhajtja.

Am gyakorolja az ellenzék ellenőrzési jogát, hisz azért küldi őt a nemzet a parlamentbe; de mikor azt teszi, tegye azt jó akarattal, tegye azt a hazafias tudattal, hogy az, a kit ellenőriz, az is ép oly jó hazafi, mint ő, a ki a kormány polezán ül, ép ugy dolgozik a közjóért, mint ő; a kik eme a kormány élén levőket támogatják, velők tartanak, nem kevésbé jó hazafiak, mint ő.

Mi Széll Kálmánt szívből üdvözljük a kormány élén, mert tőle csak jót várhatunk. De midőn azt tesszük, nem tagadhatjuk meg a távozott kormány elnökétől sem az elismerést. Egyben, másban talán ő is tévedhetett, a hogy tévedhet minden ember, de hogy magyar volt testestül, lelkestül és hogy magyar nemzeti politikát esínált, azt nem vitathatja el tőle még az ellenzék sem.

Kuthi Zsigmond.

Építő iparosaink szervezkedése.

Debreczen, február 28.

(Folytatás és vége.)

A kőmíves mester egyszerűen eltörteltetnék a városokban. S ugyan mi értelme lenne az esetben a kőmíves mesterei vizsgának?

S miért kellene a kőmíves mesternek a falvastagságok, boltozatok és ívek erősségének, az épület kitűzésének, építési anyagok és azok tulajdonságainak, az oszloprendeknek ismerete, ha csak javítási munkákat végezhetne?

Építési szabályrendeletünk ily korlátozást nem is ismer. Minden új építkezés engedély alá esik ugyan, de a szabályrendelet csak azt követeli meg, hogy az építkezés a fennálló törvények értelmében arra jogosítottakra bizassék. A kőmíves mesterek így földszintes lakóházak építésére jogosítva lévén, az ácsiparosok kivánalma teljesítésének az ipartörvény 48. § a képezi az akadályát. annyival inkább, mert azon korlátokat, melyek az engedélyhez kötött és nem kötött építkezések közt fentállottak, 1891, illetve 1896. évben kibocsátott miniszteri rendelet megszüntette.

Még imminensebb baj az az építő ipar terén, hogy egy 1893. évi kereskedelemügyi miniszteri elvi határozat értelmében maga az építkezési vállalkozás sem képesítéshez, sem engedélyhez kötött ipart nem képez, hanem minden nagykoru vagy ilyennek nyilvánított egyén által

minden képesítés nélkül gyakorolható. Az ilyen építési vállalkozók száma is féltelmetesen szaporodik, kikkel szemben a kőmíves mestereknek ép oly jogosult panaszok lehet, mint az ács, asztalos stb. iparosoknak.

Az asztalos iparosok terve is, melyet ipari munka-kartellnek nevezhetnének el, az ipartörvény és számtalan elvi határozaton dől meg. A czéh rendszernek határozottan meg volt az az előnye, hogy az iparosok közt az összetartozandóság szelleme, az egymást támogatási készség iránti érzék jobban ki volt fejlődve, mint napjainkban.

Ma azonban a tulhajtott verseny korszakában asztalosaink kartellje segítő eszközt nem képezhet. Hiszen megrendelt munka bárhol teljesíthető az ipartörvény értelmében, melyhez egy miniszteri elvi határozat azt is hozzáfűzi, hogy az iparos segítse megrendelt munka teljesítése céljából a vidéken huzamosabb ideig is tartózkodhatik. Ha nem csinálja Debreczen, ott lesz N. Váradi, Szolnok vagy más község iparosa.

A baj sokkal mélyebben gyökerezik, semhogy szűk helyhez kötött panaceákkal orvosolni lehetne. Az építő ipar gyakorlása ma rendeleteken nyugszik s aztán van túl sok is, hogy nem szakember ki sem ismeri magát bennök. Másfél évtizede pedig annak, mert az 1884. XVII. t.-cz. 10. §-a mondja ki határozottan, hogy az építő iparnak törvény által való szabályozása meg fog történni. Ide-stova az ipartörvény revisiója is valóban napirendre kerül; az építő ipar szabályozására vonatkozó törvényt azonban 15 év óta hiába várják az érdekelt iparosok. E törvény megalkotását kell építő iparosainknak sürgetni, minden alkalmas eszközzel odahatni, hogy az létrejőjön. Egy jó törvény keretében az építő iparosok köréből nemcsak helyenként, hanem általában az egész országban felhangzó sérelem orvoslást nyerhet; e nélkül szervezkedésök kedvező kihatását helyzetük javítására nem várhatják.

Irodalom és művészet.

* Százegy külföldi dal. Tudvalevő dolog, hogy a zeneműkiadványok olesósága tekintetében a híres Peters ezéget eddig senki sem multa felül. Am Igujában a mi régi hazai ezégünk: *Rózsavölgyi és Társa* udvari zeneműkereskedése buzgólkodik azon, hogy érdekes dalkollekciók kiadásával még a fentemlített német kiadón is tultegyen jutányosság tekintetében. A multkor a „Legujabb 101 magyar népdal“-kötetnek potom áron való közreboesításával lepte meg a zenevilágot, ma meg a legszebb *101 külföldi dalnak* a megjelentetésével vonja magára a zenekedvelő közönség figyelmét. A kötet, a melyről itt említést teszünk, most látott napvilágot. Rég ismert és világszerte népszerűségnek örvendő daloknak sikerült transzkripcióit találjuk ott együtt, a melyeknek zongorára való könnyű áttétele a Poor Vilmos praktikus izlését dícséri. Abt, Beethoven, Donizetti, Ossi, Gumbent, Hökl, Kücken, Mendelsohn, Meyerbeer, Mosart, Troch, Kossini, Schubert és több hasonló hírneves zeneköltő neve díszíti a kötet tartalmát, mely ritkagazdagságánál fogva valóságos szenzációszámba megy. A kötet olyan olesó, hogy azt a kevésbé tehetős zenebarát is könnyen beszerezheti magának. Az érdekes kiadványból egyelőre csak az első kötet jelent meg s ennek ára 3 korona.

* Orvosok és gyógyszerészek számára szabályzat jelent meg, mely az országos betegápolási alap, továbbá más állami vagy nyilvános felügyelet alatt álló elapok, betegsegélyző pénztárak költségére készitendő gyógyszerekre nézve ad utasi

tást és két mellékleten megnevezi azonygyógyszereket, melyek ezen alapok költségére egyáltalán ki nem adhatók és a mintaszerűleg (normaliter) rendelendő gyógyszerüleg vénymintáit. A füzet ára 60 fillér. Kiadja: Láng József könyvkereskedő Nagyváradon.

* **Jóslás a kézből.** Szenzációs irodalmi esemény az a munka, a mely most hagyta el a fővárosban a sajtót. Ifj. Lónyay Sándorné, Lónyay Sándor orsz. képviselő neje, a kinek megjelenése az irodalomban méltó feltűnést költött, ez alatt a czim alatt nagybecsű művet írt. A Jóslás a kézből a kéz vonásaiból von le következtetéseket a szivre, a jellemre, a gondolkodásra, szóval az emberre. Hisz a kéz — mint a munka szerzője elmondja — minden időben az erő s a hatalom szimbóluma volt; a régiéknél közvetítő az ember s az ég, a föld s az alvilági lelkek között. A tudománya is régi: a chaldeusok s a héberék, akik misztikus s érzékfeletti dolgokért rajongtak, már hajdanán megbecsülték értékét. Ez a műtárgya, a mely még a frenológia, a grafológia, a fizignomia s más misztikus tudományról is tartalmaz frappánsan eredeti szellemes ötleteket. Szóval „chef d'oeuvre“ az egész kötet, melyet tánc csak az izlés megfinomodott kiváltságosainak szabadna a kezébe adni. Az a mód pedig, melylyel ifj. Lónyay Sándorné az anyagát feldolgozza, egyszerűen elragadó. — Az elvont, sokszor hypertranszcedentális ideák közül csak ugy szikráznak a merész ötletek, a pitteresk megjegyzések, az édesen grációzus sóhajok, melyekből kimosolyog az asszony lélek minden varázsa. Néha mintha kissé hamiskás volna a komolykodása, de általánosságban a meggyőződésének ad benne kifejezést. Az egész munka finom kedves filozofismáival olyan exotikus hatása, akár csak egy régi, aranyos diszű, de mégis lehelletkönyű brüsszeli csipke. Különösen az a nagy siker, a mely a Jóslás a kézből czimű könyvet már a megjelenése első óráiban a napi sajtóban megvette, tájékoztatót ad az értékéről. A „Jóslás a kézből“ a szenzációs műhöz méltó gondolat s fénynyel a Sachs és Pollák budapesti könyvkiadó czég kiadásában (VI. Andrassy-u. 37. sz.) került a könyvpiacra, famentes papíron, művészi kivitellű, szines, stilizált czimlappal, nagy 8° alakban. — Kapható minden hazai könyvkereskedésben 1 frt bolti áron.

* „Közigazgatási Könyvtár“ czim alatt új havi szakfolyóirat indult meg. A folyóirat czélja: a közigazgatás egyes ágaira nézve gyakorlati utmutatást nyújtani. A folyóirat első (kettős) füzet, mely január-február hónapokra szól, a következő tartalommal jelent meg: Állami boritaladó és husfogyasztási adó. Az ezen adók biztosítására és bebeszedésére nézve érvényben levő összes törvények, szabályok, utasítások, rendeletek és elvi határozatok ismertetése, figyelemmel Horvát-Szlavonországokra is. Irta: Mocsary Béla, m. kir. pénzügyminiszteri osztálytanácsos. Ezzel a füzetrel, mint czime is mutatja, a közvetett adók terén beállott rendszerváltozás alkalmából rendkívül időszerű közikönyv jut az érdekelt tisztviselők, jogászok és magánosok kezébe. A nagy nyolczadrét alakú kettős füzet ára portómentes küldéssel: 1 frt 20 kr. A „Közigazgatási Könyvtár“ előfizetési díja: Egész évre (12 füzet) 6 frt. Egyes füzetek megrendelését, valamint előfizetését is (legszélszerűbb postautalványou) bármikor elfogad: A „Közigazgatási Könyvtár“ kiadóhivatala. Országos Központi Községi Nyomda Részvény Társaság Budapest, V., Lipót-körut 22. sz.

CSARNOK.

Harcz a szerelemért.

Regény három kötetben.

— Fordította: **Váradi Ödön.** —

(Folytatás.)

95.

XI.

Chandos kapitány.

Archie meg volt győződve arról, hogy Miriam Grangert valamely megbízhatóhoz használja s nagyon kíváncsi volt a megbízatást megtudni.

— Hogy tudta ön meg, hol tartózkodik Lady Seltan — kérde Archie Grangertől.

— Ő látott meg engem az utcán. Szobaleányával felhivatott és nyíltan megmondta az okot, miért hivatott. — Azt akarja, hogy Mrs. Dighyt figyelemmel kísérem.

— És az eredmény?

— Az csak ezután fog bekövetkezni. Mrs. Hurst meg van nyomozásaim eredményével elégedve.

— Megmondhatná nekem részletesen, mi az ön feladata.

— Szívesen, mert tudom, hogy Mrs. Hurst ugy is elmondaná maga önnek s így nem élek vissza bizalmával. Meg kell tudnom, hogy kik Mrs. Digby barátai — mere jár — mit tesz, mit mond. Azt, hogy mit tesz, mit mond, nehéz volna megtudnom, de szerencsére van egy jó segédem.

— Ki az?

— Mrs Dighynek egy csinos szobaleánya van. A piczike — hisz a női szív oly csodálatos — belém szeretett. Együtt szoktunk néha sétálgatni, s ilyenkor ő érdekes részleteket mond el nekem urnője életmódja, szavai és tetteiről.

Megtudtam, hogy Mrs. Digby legjobb barátja Chandos kapitány. Mrs. Hurst megbízott engem, hogy a férfi külét és viszonyait töviről-hegyire kikutaszam. E Chandos kapitány — mint nyomozásaim megmutatták — csinos ember, de egyike a legnagyobb semmirekellőknek, a kit csak képzelhet az ember. Az utolsó tíz esztendőben, hitelezői valósággal üldözik. Az öreg tábornokot a háta megett szépen kijátszzák. Azt hiszik a cselédség oly vak és ostoba, hogy nem látja és tudja, mily gyakran találkoznak a házon kívül Mrs. Digby és Chandos kapitány egymással.

Archie egy aranyat eszúztatott Granger kezébe a bucsuzásnál, másnap pedig sietett Miriamot meglátogatni.

Miriamot éppen olyan szépek találta, mint az előtt, de komoly és tartózkodóbb volt.

— Örvend viszont láthatásomnak? — kérde Miriamtól.

— Igen, Archie, örvendek, mert egy szívességre szeretném ön felkérni. Hozza hozzám látogatónba Chandos kapitány barátját.

— Ezen ember nem tartozik barátaim közé, Miriam. Mert ez semmi más, mint egy becstelen kalandor, ki adósságokat csinál nyakra före és ennél fogra nem fogom őt önnek bemutatni.

— De nekem szükségem van erre. Jól tudom én, ki mi ő. Kalandor, kinek már régóta nincs joga, egy tisztességes ház küszöbét átlépni. De ő tervem kivételéhez szükséges és e ezélja megfelelő. Már pedig a ezél szentesíti az eszközöket.

Miriam addig erősködött, míg végre Archie megígérte, hogy bár nem szívesen, de megteszi kívánságát.

— De ha ez embezt ide hozom, nemde újra számüz? Sohasem tudtam volna meg, hogy itt van, ha Granger erről nem értesít.

— Nem volt mostanában a clubban?

— Már tíz napja nem voltam.
— Mert oda irtam önnek levelet. Nem számüzöm önt, de azért mégis jó lesz, ha nem találkozunk gyakran, mert ön tudja, hogy nem szabad, a gyanúsító rágalmaknak tápot adnom, vagy más szóval, én nem lehetek soha a felesége.

— Soha? Még akkor sem — isten mentsen, hogy ezt kívánjam, ha Sir Henry meghal?

— Hát szeretné ön, ha e kérdésre most felelnék.

— Jól van — mondá Archie lemondóan — hagyjuk ezt. Térjünk vissza beszélgetésünk tárgyára. Az óhajtott ismeretséget Chandos kapitánnyal leginkább akkor kötheti meg, mikor az a szép Lady Gunterrel a házon kívül idözik, a mi nap-nap után megesik. — Granger meg fogja tudni, a legközelebbi vasárnap, hol lesznek?

Archie — Miriamtól távozóban — sokkal vidámabb volt, mint az előtt, mert Miriam szavai daczára feltámadt szívében a remény, hogy szive választottja az ő neje lesz.

Néhány nap mulva — Granger értesülése folytán Archie megtudván, hogy Chandos kapitány Mrs. Digbyvel egy virágkiállítás megtekintésére ment. Miriamnál ő is oda indult.

Mrs Digby, a mint Miriamot megpillantotta, először megijedt, de csakhamar barátságos arccal sietett feléje. A kölcsönös bemutatások után Mr. Digby barátságosan mondá:

— Nem kötnék békét egymással édes Miriam?

— Én szívesen megbocsátok, Lady Gunter. Mit tehet ön azért, hogy Grey hadnagy velem úgy bánt? Sir Henry eljárásának szintén nem ön volt az okozója. Egyébként örvendek, hogy a tábornok öntől vette.

— Tehát akkor barátnők vagyunk? — Van talán valami okunk, hogy ne legyünk azzá.

— Nincs.

— Legyen ebédre vendégem? — folytatá Lady Gunter. — Legyen szerencsém, mondja el mi történt önönél azóta, mióta mink legutóbb találkoztunk egymással?

— E meghívás Mr. Ravelnek is szól? — kérde Miriam.

— Természetesen. Hogy tetszik önnek Chandos kapitány?

— Szép ember.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvény társaság közlése.

1899. február hó 28-án.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	119.80	120.20
" vasuti beruházási köt. 4 1/2%	120.75	121.75
" koronajárdék 4%	98.85	98.35
" regále vált. köt. 4 1/2%	101.—	102.—
Osztrák aranyjárdék 4%	120.—	120.50
Egységes államkötvény 4 1/2%	101.25	101.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	140.50	141.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	400.—	400.25
Osztrák hitelbank részvény	370.25	370.50
Magyaripar- és keresk. bank. r.	105.—	105.50

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogban 4%-os sorsj.	122.—	123.—
" 3%-os	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	120.50	121.50
Magyar vörös keresztsorsjegy	11.75	12.25
Osztrák " " "	20.50	21.—
Olasz " " "	11.75	12.25
Bazilika sorsjegy	6.75	7.25
Jó-szív " " "	3.80	4.20

Pénzjegyek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.66	5.74
20 márkás arany	—	—	11.79	11.88
20 frankos arany	—	—	9.56	9.50
1 Sovereigns	—	—	12.04	12.08

Budapesti gabonatózsde.

I. Készáru-üzlet.

1899. február 27-én.

Finom magyar buza iránt ma a malmok élénken érdeklődtek, azokat teljes árban vették, míg gyengébb minőségek inkább el voltak hanyagolva. Idegen buzákat is kerültek eladásra, kimagolt szerb áru körülbelül a határidő árában, román fajok ellenben gyengén tartott árak mellett. A forgalom mintegy 20.000 mm. volt.

Rozs tartott árak mellett kelt.

Arpa szilárd.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 400 mm. 815 k. 10.85 forinton, 1000 mm. 80 k. 10.75 forinton, 300 mm. 78.2 k. 10.55 forinton, 100 mm. 79 k. 10.52 frton, 300 mm. 76 k. 10.50 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

A tavaszi buzahatáridők kezdetben szilárdultak, de a midőn egy helybeli czég idegen buza alapján orbitrázseladások eszközölt, ez a spekulációt realizációkra bírta, mely utóbbiak hatása alatt a márcziusi buza 9 frt 83 krig nyomult, hogy aztán ismét egy csekélységgel emelkedjen. A többi czikkeken az üzlet ugyanigy alakult és az irányzat ezekben is ingadozó volt.

Hivatalos záróárfolyamok. Déli 1 órakor az árfolyamjegyző bizottság a következő hivatalos záró árfolyamokat állapította meg:

Buza márcziusra	9.83 — 9.88
" áprilisra	9.57 — 9.50
Rozs márcziusra	7.88 — 7.98
Tengeri 1899. májusra	4.67 — 4.68
Zab 1899. márcziusra	5.80 — 5.82
Repeze augusztusra	12.15 — 12.25

Délután 4 1/2 órakor zárlat:

Buza márcziusra	8.81 — 8.80
" áprilisra	9.55 — 9.56
Rozs márcziusra	7.88 — 7.98
Zab márcziusra	5.79 — 5.82
Tengeri 1899. májusra	4.66 — 4.67
Repeze szeptemberre.	12.15 — 12.25

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 150. Bérlet 123. sz. „C”

Ma, kedden, 1899. február 28-án,

Aszalai uram leányai.

Vigjáték 4 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Aszalai Mihály	—	—	Szathmáry Á
Borbála, neje	—	—	F. Csiga házy
Emilia	—	—	Kiss Irén
Róza	—	—	Fái Flóra
Sárka	—	—	Szabó Irma
Pataki Sándori lakatos mester	—	—	
Emilia férje	—	—	Komjáthy J.
Szánfai Leó, gazdag gyáros	—	—	Bartha Istvá
Terémi, báró	—	—	Tanay F.
Csendei, koztyús	—	—	Püspöky Imre
Csondeiné	—	—	Kovács Fanni
Szedlacekné	—	—	Bubos Árpád
Kegyés, orvos	—	—	Antalfi Antal

Holnap, szerdán márczius 1-én:

A párisi rongyszedő.

Színmű 5 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

Fővárosi szerkesztőségünk:

(szerkesztő: **Kéry Gyula**)

Budapesten, Üllői-ut 70. I. emelet 13.

Telefon: 59—14.

